

Eierskapskontroll

Trøndelag fylkeskommune

PROSJEKTPLAN

Trøndelag
fylkeskommune

Oktober 2022

1 PROSJEKTFAKTA

Problemstilling	Utøves fylkeskommunens eierstyring i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eierskapsmelding og etablerte normer for god eierstyring?
Kilder til kriterier	• Kommuneloven • Fylkeskommunens eierskapsmelding • Lover om selskapsformene • KS' anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, kapittel 3
Metode	Dokumentstudier, intervjuer, spørreundersøkelse
Tidsplan	• 200 timer • Levering til sekretær 01.05.2023
Oppdragsansvarlig revisor	Forvaltningsrevisor Margrete Haugum, mha@revisjonmidtnorge.no
Kontaktperson Trøndelag fylkeskommune	Fylkesordfører

2 OPPDRAGET

I dette kapittelet utdypes bestillingen og det redegjøres kort for fylkeskommunens eierskap.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune bestilte den 30.08.2022, sak 45/22 en eierskapskontroll av fylkeskommunens eierstyring. I bestillingen har kontrollutvalget vedtatt følgende problemstilling:

Utøves fylkeskommunens eierskap i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eiermelding og etablerte normer for god eierstyring?

Revisor legger denne problemstillingen til grunn for denne prosjektplanen.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Trøndelag fylkeskommune har en eierskapsmelding som sist ble vedtatt 09.03.2022, sak 13/22. Den består av en del som heter eierskapsmelding 2022 og en del som heter selskapsoversikt korrigert. Følgende vedtak ble fattet i saken:

Fylkestinget vedtar de prinsipper for eierstyring og formål med fylkeskommunens interesser slik det fremgår av Eierskapsmelding 2022 for Trøndelag fylkeskommune.

Fylkestinget ber om at vedlegget som viser selskapsoversikt suppleres med informasjon om styregodtgjøring.

Fylkestinget tar til etterretning prinsippendring i forhold til representasjon i valgkomiteer. Ordningen der eierrepresentanten sitter i valgkomiteer avvikles når det er hensiktsmessig i forbindelse med nyvalg eller generalforsamlinger innenfor en periode på 2 år (mars 2024). Dette betyr ikke at fylkeskommunen som eier ikke kan ha en annen representant i valgkomiteen.

Trøndelag fylkeskommune har eierinteresser i en rekke selskaper både alene og sammen med andre. I note 6 i det konsoliderte regnskapet for 2021 vises en oversikt over aksjer og andeler i Trøndelag fylkeskommunale. Følgende selskaper er heleide aksjeselskaper:

- AtB AS
- Fylkeshuset AS
- Trondheim bussterminal AS
- Kolstad Area AS
- Meldalshallen
- Grønt hjerte AS

- Nord-Trøndelag Eiendom II AS
- STFK Eiendom AS
- Idrettstunet AS
- Sportstunet AS
- Turneteateret Trøndelag AS
- Fylkeshus AS

Ut over dette er fylkeskommunen majoritetseier i følgende aksjeselskap:

- Midtnorsk filmsenter AS – 67 prosent
- Vegamot AS – 67 prosent
- Stiklestad nasjonale kultursenter AS – 50 prosent
- Trondheim stasjonssenter AS – 50 prosent

Revisor kjenner til at eierandelen i Stiklestad nasjonale kultursenter er endret til 45 prosent etter emisjon i 2022. Fylkeskommunen har også eierandeler under 50 prosent i en rekke andre aksjeselskap.

Trøndelag fylkeskommune deltar i følgende interkommunale selskaper:

- Lierne nasjonalparksenter IKS
- Museet Midt IKS
- Konsek IKS

Fylkeskommunens eierskapsmelding nevner i tillegg Vigo IKS og Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS (IKA Trøndelag IKS).

Trøndelag fylkeskommunen har eierandeler i følgende samvirkeforetak, jf note 6 i regnskapet.

- Trondheim bilkollektiv
- Biblioteksentralen
- Hemne kraftlag (Sodvin holding SA)
- Midt-Norsk Reiseliv
- Børgin Maskinlag SA
- Revisjon Midt-Norge SA
- Diverse andeler Skjetlein gårdsbruk

Trøndelag fylkeskommune har to fylkeskommunale foretak som er Kompetansesenteret Tannhelse Midt-Norge FKF og UKM Norge Trøndelag FKF. I tillegg er fylkeskommunen med i flere stiftelser.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Eierskapskontrollen omfatter en gjennomgang av fylkeskommunens generelle eierstyring, og hvordan fylkestinget som eier følger opp eierskapet og eierstrategier. I tillegg undersøkes det hvordan fylkeskommunen utøver eierskapet i eierorganene i aksjeselskap og interkommunale selskaper. Det er i eierorganene, generalforsamlingen i aksjeselskap og representantskapet i interkommunale selskaper, at eierskapet utøves blant annet gjennom fastsettelse av vedtekter og valg av styre. Kontrollen avgrenses til eierorganer hvor eier utøver eierskapet. Det betyr at styrene i selskapene ikke involveres i denne kontrollen.

Fylkeskommunen har mange eierinteresser. Derfor avgrenses eierskapskontrollen til de interkommunale selskapene og aksjeselskapene hvor fylkeskommunen har store eierandeler.

Eierskapskontrollen avgrenses tidsmessig til å gjelde perioden fra 2020 og fram til i dag.

3.2 Problemstillinger

I bestillingen er følgende problemstilling gitt.

Utøves fylkeskommunens eierskap i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eiermelding og etablerte normer for god eierstyring?

I denne problemstillingen er det nyttig å skille mellom kravene som stilles i kommuneloven og krav som stilles i eiermeldingen og etablerte normer for eierstyring. Det antas at innholdet i fylkeskommunens eierskapsmelding og etablerte normer for god eierstyring kan være delvis overlappende. Følgende tema kan være relevante krav og normer:

- kommunestyret som eier
- eiernes styringsdokumenter
- eierrepresentasjon
- eiermøter og dialog med selskapet
- sammensetning og valg av styre
- representantskap

3.3 Kilder til kriterier

Kommuneloven fra 2018 har et eget kapittel om eierstyring, kapittel 26. Den har en paragraf som omhandler eierskapsmelding og kravet til dens innhold.

KS har som en del av folkevalgtprogrammet 2019-2023 gitt ut oppdaterte anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Denne legges til grunn. Det kan også være aktuelt å se til NUES – den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse, utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse. Denne retter seg i første rekke mot selskaper som etter regnskapsloven skal gjøre rede for sine prinsipper og praksis vedrørende eierstyring og selskapsledelse. Det betyr at offentlig virksomhet ikke er målgruppen, men den kan bidra til å utfylle KS sine anbefalinger.

De ulike selskapsformene sine lover er relevante da de gir bestemmelser om utøvelse av eierskapet.

Fylkeskommunens egen eierskapsmelding legges også til grunn som kilde til revisjonskriterier.

3.4 Metoder for innsamling av data

Eierskapskontrollen omfatter en gjennomgang av politiske saker i fylkestinget fra 2020 og fram til i dag. Det er aktuelt å gjennomføre intervju med fylkeskommunens eierrepresentant(er), samt de som arbeider med eierskapsmeldingen. Det kan oppstå behov for å intervju flere.

Det er aktuelt å be om protokoller fra generalforsamlinger og representantskap og eventuelt andre styringsdokumenter for et utvalg selskaper som fylkeskommunen har eierinteresser i. I utgangspunktet avgrenses dokumentene til perioden fra 2020 og fram til i dag.

Det kan være aktuelt å gjennomføre en spørreundersøkelse til fylkestingets medlemmer. Denne vil fokusere spesielt på opplæring og oppfølging av eierskap.

De nevnte metodene antas å gi et tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Forvaltningsrevisor Margrete Haugum er oppdragsansvarlig og har med seg prosjektmedarbeider Leidulf Skarbø. I tillegg er Sunniva Tusvik Sæter og Thomas Furunes oppnevnt som kvalitetssikrere for prosjektet.

Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.

4.2 Tidsplan

Eierskapskontrollen er planlagt med et omfang på 200 timer. Levering til sekretær er foreslått til 01.05.2023. Før den tid får fylkesordfører utkast til rapport på høring.

Steinkjer 06.10.2022

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

KILDER

KS folkevalgtprogram 2019-2023 (2020). Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Kommunesektorens organisasjon.

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven) LOV-1997-06-13-44. Nærings- og fiskeridepartementet.

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) LOV-1999-01-29-06. Kommunal og distriktsdepartementet.

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83. Kommunal og distriktsdepartementet.

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) (udatert). Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse. www.nues.no/eierstyring-og-selskapsledelse/

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

PM Revisjon Midt-Norge	
Prosjekt nr: EK	Kommune: Trøndelag fylkeskommune
Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Eierskapskontroll	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende Organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Steinkjer 06.10.2022

Margrete Haugum

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no